

Comentariu - In Gradina Ghetsemani de Vasile Voiculescu

Poezia face parte din volumul Parga (1921), volum care marcheaza o schimbare in lirica lui Voiculescu.

Prin acest volum poetul evolueaza spre interiorizarea sentimentului religios, spre spiritualizarea imaginii si innoirea expresiei.

Figuratia biblica prezenta si in celelalte volume nu se reduce la elemente decorative, ci devine o adevarata alegorie a framantarilor si nelinistilor omului in aspiratia sa catre Dumnezeu.

Referindu-se la acest aspect criticul literar Ovidiu S. Crohmalniceanu considera ca poezia lui Vasile Voiculescu este cea mai interiorizata si in acelasi timp cea mai religioasa din intreaga literatura romana.

Nu este vorba la Voiculescu de o simpla preluare a unor teme, motive, scene biblice. Autorul le regandeste si le investeste cu profunde semnificatii umane si filozofice. Deci ar fi gresit sa vedem in lirica lui Voiculescu o identificare simplista cu religia ortodoxa si cu Dumnezeuul crestin.

In aceasta poezie Voiculescu trateaza un motiv cunoscut, acela al Rugaciunii lui Isus in Gradina Ghetsemani. Punctul de plecare se afla in Evanghelia Sfantului Luca.

Spre deosebire de fragmentul biblic si de imaginile oferite de operele de arta, Voiculescu se opreste asupra momentului de omeneasca ezitare a lui Isus in fata patimilor, care-l asteapta.

Intregul discurs liric se concentreaza in jurul naturii duale a lui Isus. Astfel inoiala, nelinistea, teama de moarte, de suferinta sunt ai omului; depasirea acestora tin de natura divina a lui Isus. Putem vorbi in aceasta poezie de constientizarea a sacrificiului necesar pentru a salva omenirea si a-i da o noua credinta.

In prima strofa apare imaginea lui Isus, care lupta cu soarta, inspaimantat de suferintele ce-l asteapta. Folosind contrastul vizual, poetul pune in opozitie omenescul si divinul. Culoarea rosie a sangelui reprezinta viata terestra, conditia umana, iar albul este simbol al puritatii divine:

Isus lupta cu soarta si nu primea paharul
Cazut pe branci in iarba, se-mpotrivea intruna.
Curgeau sudori de sange pe chipu-i alb ca varul
si-amarnica-i strigare starnea in slavi furtuna.

Durerea este proiectata pe dimensiunile vaste si eterne ale naturii. Intreaga natura pare a fi strabatuta de o jale metafizica.

Urmatoarele doua strofe prezinta drama Omului inspaimantat de crucificare, dar si depasirea

acestui moment prin asumarea destinului tragic, prin intelegerea misiunii divine a lui Isus. Accentul cade in aceste strofe pe ezitare, indoiala si refuz.

Infama bautura simbolizeaza pacatele omenirii, care trebuie rascumparate prin sacrificiu.
O mana nendurata, tinand grozava cupa,
Se cobora-mbiindu-l si o ducea la gura
si-o sete uriasa sta sufletu-i sa-i rupa
Dar nu voia s-atinga infama bautura.

Aceasta bautura infama se ascunde sub aparenta amagitoare a mierii, iar veninul se asociaza cu dulceata:

in apa ei verzuie jucau sterlici de miere
si sub veninul groaznic simtea ca e dulceata
Dar falcile-nclestandu-si cu ultima putere
Batandu-se cu moartea, uitase de viata!

Lupta cu moartea, cu destinul potrivnic depaseste limitele unei drame omenesti, pentru a reda conflictul etern dintre suflet si trup, spirit si materie.

Ultima strofa amplifica tragismul prin framantarea maslinilor, prin vantul de spaima care framanta lumea, prin uliii de seara, care dau roate dupa prada. Totul prevesteste martiriul care va urma:
Deasupra fata tihna, se framantau maslinii,
Pareau ca vor sa fuga din loc sa nu-l mai vada
Treceau batai de aripi prin vraistea gradinii
si uliii de seara dau roate dupa prada.

Se remarca prezenta epitetelor adjectivale, care definesc zbuciumul interior: amarnica-i strigare, mana nendurata, grozava cupa, veniul groaznic. Metaforele sunt sugestive: paharul, infama bautura, sterlici de miere. Verbele la imperfect proiecteaza aceasta drama intr-un timp mitic.